

Elinvoimakeskus

Toimialakartoitus: koulutus, kulttuuri ja viestintä, kevät 2026

TYÖNANTAJAHAASTATTELUIDEN TULOKSET

Kirjoittaja: ennakointiasiantuntija Edla Inkilä
edla.inkila@elinvoimakeskus.fi

Kulttuurialan
epävakaat
työmarkkinat

Työpaikkailmoittelussa
suotuisaa kehitystä

Vaikutukset alueen elinvoimaan

Työttömyys kasvanut

Korkeakoulutettu ala

Taloudelliset haasteet,
rahoitusleikkaukset

Moninainen toimiala

Työllisten määrä kasvanut

Kytkökset muihin aloihin

Jaksamisen haasteet

Koulutussektori
korostuu alueellisesti

Naisvaltaisuus

Toimintaympäristön
myllerrykset

48

erilaista kartoitettua

Osaamistarpeet, ammattialakohtainen osaaminen

NYKYHENKILÖSTÖ & TYÖNHAKIJAT

- 3D-mallinnus
- Arjen ohjaus
- Arviointikriteerit
- Erityinen tuki, erityispedagogiikka, erityisopetus
- Graafinen suunnittelu
- Haastavien opiskelijatilanteiden hallinta
- Hyvinvointi ja mielenterveys
- Järjestelmien hallinta
- Kasvatukselliset linjaukset
- Korkea akateeminen osaaminen
- Laitteosaaminen (teolliset, tekniset)
- Lainsäädäntöosaaminen, lakimuutokset
- Lapsen tuen ja ohjauksen osaaminen
- Laulu- ja musiikkitaito
- Lääkehoito, lääkehoidon turvallisuus
- Nepsy-osaaminen
- Näyttelijäntyön perusosaaminen
- Opetussuunnitelmaosaaminen
- Oppimisympäristöt
- Pedagoginen kehittäminen, pedagoginen osaaminen
- Pedagoginen pätevyys
- Puhetta tukevat kommunikointimenetelmät (AAC)
- Pyrotekniikkaosaaminen
- Roolikohtainen osaaminen
- Ryhmänhallintataidot
- Sensitiivinen kohtaaminen
- Soittotaito (oma instrumentti)
- Taiteellinen ja hallinnollinen johtamisosaaminen
- Taiteen ja tekniikan yhteensovittaminen
- Teatteritekniikan osaaminen
- Tekninen laskentakyky
- Tekninen osaaminen (valo, ääni, lavastus)
- Tuen uudistuksen osaaminen ja toimeenpano
- Tuotantoprosessien moniosaaminen
- Työmenetelmät
- Verkkopedagogiikka
- Viranomaisohjeiden tuntemus
- VASU-muutosten osaaminen
- Yhteistyö huoltajien kanssa, yhteistyö opettajien kanssa
- Äänenkäyttö

Osaamistarpeet, yleinen osaaminen

NYKYHENKILÖSTÖ & TYÖNHAKIJAT

- Ajattelun kehittäminen
- Alueellinen työllisyystuntemus
- Asiakaspalveluosaaminen
- Automaatio
- Digitaalinen markkinointi
- Digityökalut, digitaidot, IT-osaaminen, järjestelmät
- Englannin kieli
- Ensiaputaidot
- Henkilöstön johtaminen
- Henkilöstön tukeminen
- Henkilöstökulttuurin kehittäminen
- Ideointi
- Ikääntyvän väestön huomiointi
- Itsenäinen työote
- Jatkuva oppiminen, omaehtoinen kehittyminen
- Joustavuus
- Kielitaito
- Kannattavuusajattelu
- Kansainvälisyysosaaminen, kulttuuriymmärrys
- Kansainvälinen liiketoimintaosaaminen, kv-markkinointi
- Kansainväliset työyhteisötaidot, monikansallinen tiimityö
- Kaupallisen toimintaympäristön ymmärtäminen
- Kestävä kehitys
- Markkinointiosaaminen
- Moniosaaminen
- Muutosjohtaminen, muutoksenhallinta, muutosten seuranta
- Myyntiosaaminen
- Myynnin tehostaminen tekoälyllä
- Organisaation palvelutarjonnan tuntemus
- Paineensietokyky
- Pelastustoiminta
- Prosessien kehittäminen
- Resilienssi ja muutoskyvykkyys
- Saavutettavuus
- Some-osaaminen
- Talousosaaminen
- Tekoäly
- Tietosuoja, tietoturva
- Tiimitaidot, tiimityö, toimintakulttuurin kehittäminen
- Turvallisuusosaaminen
- Verkostoituminen
- Viestintäosaaminen, TVT-osaaminen
- Vuorovaikutustaidot, yhteisötaidot
- Yksilöllinen kohtaaminen

Kielitaito ja kansainvälisyys

Suomen kielen taitovaade yleinen

Muista kielistä mainintoja: englantia, ruotsia, venäjää, ukrainaa, arabia, “itäisen lähi-idän kielet”, kiina, ranska, saksa

Kaksi kolmasosaa kokee tarvitsevänsä kansainvälisyysosaamista

Toimintaympäristö monikulttuurinen ja -kielinen

Viidellä kokemusta kv-rekryistä, kolmannes kiinnostuneita

“Taustalla ei väliä, osaaminen ratkaisee”

Tulevaisuus

- Suhdannearviot enimmäkseen toiveikkaita (3/4 positiivisia), mutta alakohtaista hajontaa:
 - Kulttuuri ja tapahtumat positiivinen, koulutus jakautunut/epävarma, kuljettajakoulutus suhdanneherkkä, media ja kustannus negatiivinen
- Kysynnän epävarmuus, asiakkaiden varovainen käyttäytyminen
- Julkinen rahoitus ja politiikkaan liittyvät tekijät
- Yleinen epävarmuus ja maailmantilanne
- Koulutus- ja kasvatusektorilla henkilöstömäärät laskusuunnassa
- Kasvuhalut enemmän muita kuin henkilöstömääriin liittyviä (toimipaikat, kansainvälistyminen, tuotannon kasvatus, investoinnit, asiakasmäärien kasvatus, uudet avaukset, tapahtumamäärien kasvaminen, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, laadun parantaminen)
- Puolella kartoitetuista tulossa uudistuksia tai muutoksia organisaatioon

Tulevaisuus

- Median pidempiaikainen rakennemuutos
- Väestörakenteen muutos, pienenevät lasten ja nuorten ikäluokat, ikääntyvä väestö
- Alueellinen eriytyminen, kaupungistuminen
- Väestön moninaistuminen ja kansainvälistyminen
- Osaamisvaatimusten eriytyminen, jatkuvan osaamisen päivittämisen tarve
- Talouden tiukat reunaehdot
- Teknologinen kehitys: digitalisaatio, tekoäly
- Ekologinen kestävyys
- Huoltovarmuus, turvallisuus
- Hyvinvointi, jaksaminen, työn mielekkyys
- Alustatalous, etäpalvelut, toisaalta kaipuu analogiseen maailmaan
- Tiedon luotettavuus, informaatiovaikuttaminen

Ekologinen kestävä kehitys

- Lähes kaikki tunnistivat ilmiön (89 %), tarpeitakin valtaosalla
- Yleisimmin näkyi arjen käytännöissä (kierrätys, materiaalien tehokas käyttö ja uudelleen hyödyntäminen, lajittelu, hävikin minimointi, ruokavalinnat)
- Energiaratkaisut ja energiatehokkuus, sähköautot, julkinen liikenne, fossiilisista luopuminen
- Ekologisuus hankinnoissa
- Elinkaariajattelu, materiaalivalinnat
- Osa opetussisältöjä kaikilla aloilla
- Sertifikaatit, hiilijalanjälkilaskenta, vaikutusarvioinnit, ESG-ajattelu
- Tarvetta kehittää toimintatapoja ja systematisoida niitä
- Tarpeita osaamisen kehittämiseen: yleisosaaminen, biodiversiteettiosaaminen, vastuulliset toimintatavat
- Strategisen tason kehittämistarpeita

Tekoäly

- Näkyi laajasti, yli 80 % tunnisti toiminnassaan
- Käytössä vaihtelua organisaatioittain ja alatoimialoittain
 - Laajimmin näkyi koulutuksessa sekä suunnittelu- ja asiantuntija-aloilla
 - Kulttuuri- ja taidealoilla hajanaisempaa
- Yleisimmin hyödynnettiin hallinnossa ja rutiininomaisissa tehtävissä
- Vapauttaa aikaa vaativampiin ja luovempiin tehtäviin
- Tekoälyn rooli suhteessa luovaan työhön?
- Tarpeita kahdella kolmesta (64 %):
 - Osaamisen lisääminen, kouluttautuminen
 - Kriittinen ymmärtäminen, mahdollisuuksien ja rajoitteiden tunnistaminen
 - Tietoturvaosaaminen, riskit ja uhat
 - Tekoälyn integrointi osaksi päivittäistä työprosessia
 - Rekrytointeihin liittyvät tarpeet

Huoltovarmuus

- Kulttuuri, koulutus ja viestintä hyvin merkittäviä huoltovarmuuden kannalta
- Kaksi kolmasosaa tunnisti toiminnassaan
- Selkeimmin näkyi koulutussektorilla
 - Koulutussisällöt, osaamisen tuottaminen
 - Varautuminen, yhteistyö eri toimijoiden kesken
- Kulttuurin ja esittävän taiteen sektorilla hajanaisempaa
- Viestintä ja media tunnisti osaksi ydintoimintaansa
 - Tiedonvälityksen jatkuvuus kriittistä
 - Sanomalehtien merkitys, jos esim. sähköiset kanavat eivät toimi
- Muotoilu, suunnittelu, luovat asiantuntijapalvelut: näkyi lähinnä hankinnoissa, laitteiden ylläpidossa, yleisessä toimintavarmuudessa
- Riippuvuudet kriittisistä resursseista (esim. polttoaine), logistiikka ja tuotantoketjut

Rekrytointitarpeita kolmella neljästä

Opettaja heti: 14, vuoden päästä: 30

Varhaiskasvatuksen opettaja heti: 27, vuoden päästä: 7

Liikenneopettaja heti: 1, vuoden päästä: 17

Asiantuntija heti: 3, vuoden päästä: 14

Lastenhoitaja heti: 11, vuoden päästä: 5

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja heti: 6, vuoden päästä: 0

Varhaiskasvatuksen sosionomi heti: 1, vuoden päästä: 5

Rotaatiotyöntekijä heti: 4, vuoden päästä: 0

Lehtori heti: 1, vuoden päästä: 2

Musiikkipedagogi, soitonopettaja heti: 1, vuoden päästä: 2

Projektipäällikkö heti: 1, vuoden päästä: 2

Erä- ja matkailuopas heti: 1, vuoden päästä: 1

Kirjastovirkailija heti: 1, vuoden päästä: 1

Kuvaaja heti: 1, vuoden päästä: 1

Näyttelijä heti: 0, vuoden päästä: 2

Tapahtuma-avustaja heti: 1, vuoden päästä: 1

Ammatit ja toimialat, joissa kohdattu rekrytointiongelmia

- Ammattikorkeakoulun asiantuntijarekrytoinnit
- Customer Success Manager
- Elokvateatterityöntekijät
- Kielten opettajat
- Korkea-asteen koulutus, lehtori
- Korkea-asteen koulutus, professori
- Kulttuuriohjelmatoimiston tehtävät
- Liikenneopettajat
- Musiikkikoulutus: soitonopettajat
- Opettajat, erityisopettajat
- Toisen asteen koulutus (ammattillinen): teknisten alojen opettajat
- Toisen asteen koulutus (ammattillinen): opettajat
- Valomestari (muu esittävä taide)
- Valomestari, valosuunnittelija (teatteri)
- Varhaiskasvatus: opettajat, erityisopettajat
- YTO-opettajat

Kuvaus rekrytointiongelmista

- Nopeat hankerekrytoinnit haastavia
- Väärä henkilövalinta, ei täytännyt vaatimuksia
- Puutteelliset työelämätaidot
- Hakemukset ei vastaa todellisuutta
- Heikko sitoutuminen
- Ei erikoisalututkintoa
- Vain vähän hakijoita
- Ei lainkaan hakijoita
- Osaaminen ei riitä
- Alueelliset haasteet, sijainti
- Saavutettavuus
- “Pakkohaut”, ei motivoituneita hakijoita
- Perheen sijoittuminen alueelle
- Korkeat pätevyysvaatimukset
- Osaavia hakijoita ei ole
- Ei valmiutta itsenäiseen työhön
- Moniammatillisen osaamisen vaade
- Kelpoisten hakijoiden puute
- Työn vaativuus